

מסורת הש"ס

(א) [נקדושין מז: כ"ב ע. ע. ע. קטט: קעג. סנהדרין לא.]. (ב) מכות ה, א (ב"ב קעב. גיטין פ., ד) מדריס לא. כתובות כב: גיטין סד: פט.; (ט) זיל ולמה, ו (ב"מ קטנ.); ו (טעטע הדסות); (ח) [נפנינו שס אימא רבא],

—◄—

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה למאי וכי דאין מוזיאין דפליגי בפלוגתא דאביי: (ב) ד"ה מאי אמרת וכי אלא אליבא דרבי דלית ליה כ"ל וזמני מאיר נמחק:

—◄—

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה הכא, ואר"ת הכא כו. כ"ב ורשב"א שו"פ כתבו דעיקר סמך על טעם דלמרינן מילי מסר:

—◄—

מוסף רש"י

אזותיות נקנות במסירה. הנוכר שטר חוב לחביו קנה החוב במסירת אזותיות (סנהדרין לא.) אזני צריך לכתוב שטר מכירה על שטר שהוא מוכר לו אלף משמער לו שטר שיש לו על אחרים לזכות בו תנאיכי הלוה לפורעם ליה (קדושין חז.) ושפתענז לו ליה ליה הקונה כמו שהיה משועבד למלוה כל זמן שלף חור ומתלו (רשב"ם ב"ב קסט:) לגבות הלוקח את החוב מן הלוה במסירה שמסר לו המלוה את השטר ולא מאי טעין ליה לצור על פי כלוחית מסרו לך (שם עז.) ולא צריך למכתב קני לך וכל שעבודיה ולא שום שטר (שם עז.) בגמלא פרחא. מין גמלים יש שהם קלים צמודים כעוף הסוחר (מכות ה.). כי איתנבו בשילי. ואחס טובין שס אזותה העיר בשטרי מסירה או שטרי הלואה או שטרי תמנה או זכרין עדות, כתבו בתוך השטר מקום שאחס יושבים שם בשעת תמיכה, כלומר במקום פלוני כתבנו הן מה שראינו במקום פלוני (רשב"ם ב"ב קעב.). וכי איתנבו בהדיני. לכתוב שטר כתוביו בהדיני. כתבו בתוך השטר מקום נכתב ואף על גב דמימסקר כי (גיטין פ.) כהני, מקום (רשב"ם שם),

האשה שלום פרק חמשה עשר יבמות

דלמא מסר ליה. נתנו לו ולא קנו מידו צקנין ושמא יחזור בו ליכא למיחש להכי דאזותיות כגון שטר נקנות במסירה בלא קנין ואין יכול לחזור בו: **גזן הוה**. אכלנו היה צנהרדעא וגיטעא כתיב צסורא: **הכא לא חיישינן**. דהא איצדקא כל נהרדעא ולהאי ענן ליכא למיחש

דהא אמרי סהדי כו' ואביי לא חייש

לדלמא אזיל ליה לעלמא וצדיקה

הוא דקמארין בזהות מקום: **הכא חיישינן**. הואיל והוחזק איש אחר

בעירו כשמו: **גמלא פרחא**. הולך

מהר כעוף פורח: **צקפילא**. על ידי

שס: מילי מסר. ואע"פ שלא היה

עמם שמה מתחלה אמר להם

בעירו כתבו גט לאשמי ואח"כ הלכו

העדים לסורא: **שילי והיני**. מקומות

הן: **ה"ג מאי הוי עלייהו דשומשמי**.

מי חיישינן שמה פינן: **אמרו הכי**.

בשעת כעסן: **מ"ט דקטטה**. דתנן

במתניתין כי אמרה מת בעלי לא

מהימנא: **דמשקרא**. מרוב שגאה

מתכוונת לאסור עממה עליו:

דאמרה צדומי. כל מקום סכנה

שראתה אינה נותנת דעתה לומר

שמה לא מת ולא אנשא דהואיל

וסגיח ליה לא דייקא כולי האי:

עד

למאי ניחוש לה אי לנפילא ב'ו. והא דאמר'י צפ' גט פשוט (ב"ב קעג.) אזותיות נקנות במסירה אביי אמר צריך להציא

ראיה פירוש דחיישינן לנפילה ופקדון וי"ל דהתם איירי צנפילה דרבים אבל לנפילה דיחיד שיפול מיוסף בן שמעון וימנאלו יוסף בן

שמעון אחר ודאי לא חיישינן והכי נמי

מפליג צפ' גט פשוט (שס דף קעב):

בין נפילה דיחיד לנפילה דרבים ואי"ת אי"כ היכי קאמר התם אלא

דתנן צמתני' (שס:) דשני יוסף בן

שמעון מוזיאים שטר חוב על אחרים ותנא דצריית' קאמר דאין מוזיאין (ב)

צפלוגתא דפליגי אביי ורבא בלצריך

להציא ראיה או אין צריך דמי"ד

אין מוזיאין סבר לה כאביי דחייש

לנפילה והא לנפילה דחד לא חייש

אביי שיפול מיוסף בן שמעון או

וימנאלו אחר יש לומר דלאו ממש

צפלוגתא דאביי ורבא פליגי אלא כמו

שאביי חשש לנפילה דרבים חושש

אזומו תנא אפי' לנפילה דיחיד ואי"ת

והיכי מיייתי התם ראיה אביי

למילתיה דחיישינן להציא ראיה אלמא

חיישינן לנפילה מההוא דלחד מן

האחין שהיה שטר חוב יולא מתמת

ידו עליו להציא ראיה אלמא חיישינן

לנפילה והא אחין הוי נפילה דחד

ולא חייש אביי יש לומר דמדמי

אחים דשמטי מהדדי כדמפרש התם

לנפילה דרבים ואי חיישינן לנפילה

דרבים התם נמי יש לחוש:

מאי אמרת דלמא מסר לה

אזותיות נקנות במסירה.

ואי"ת ורבא היכי מיייתי מינה ראיה

הא שפיר קאמר אביי וכי תימא

דחייש לנפילה ופקדון האמר'י צפרק

גט פשוט (שס קעג.) אזותיות נקנות

במסירה אביי אמר צריך להציא ראיה אי חיישינן לנפילה ופקדון וי"ל

דרבא צטירא ליה דאין אזותיות נקנות במסירה ולכן מיייתי ראיה דאי חיישינן לתרי ילחק הכא נמי גבי חצי צר ננאי הוה לן למיחש דלמא

מסר ליה והשתא חוזר בו והא דקאמר צפ' גט פשוט (ג"י שס) אזותיות נקנות במסירה כו' ורבא אמר אין צריך לאו משום דרבא ס"ל

הכי אלא אליבא דר' (ט) מאיר דלית ליה הכי צמתני' דהתם פליגי ואי"ת צריש כל הגט (גיטין כד:) אמר קטנה הוא דלא מאי מגרש

הא גדולה מאי מגרש אמר רבא זאת אומרת שני יוסף בן שמעון הדרים צעיר אחת מוזיאין שטר חוב על אחרים ומה ראיה הוא גט

לשטר חוב בגט אין לחוש שמה תמסור לחצרתה להתגרש בו שידוע שלא תוכל להתגרש ובשטר יש לחוש דלמא מסר ליה וי"ל דהתם גרס

רבא מדמהדר אביי צתריה והכא גרס רבא אי נמי אפי' גרס התם נמי רבא יש לפרש דהכי דייקנין התם דכי היכי דגדולה מאי מגרש

ולא חיישינן שמה מסרה לצור על פי כלוחיתו הי"ג לא חיישינן לשני יוסף בן שמעון שמה מסרם זה לזה לצור על פי כלוחיתו דלגבות

החוב הם יודעין שאין המסירה מועלת דאין אזותיות נקנות במסירה וה"ר אלחנן מירץ דמדמי שטר לגט דכמו שהיה לנו לחוש בגט לנפילה

כיון דלא מזהדרא ציה הכי נמי היה לחוש בשטר דלמא מסר ליה ומדלא חיישינן בגט לנפילה הוא הדין דלא חיישי' דלמא מסר ליה:

אזותיות נקנות במסירה. הא אינן נקנות חיישינן דלמא מסר ליה ותימה מאי שגא צדברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר (שהמחזיק

בו נאמן לומר שהוא שלו כי אפילו ידוע שמאמינים זה לזה אין לחוש על פקדון אלא צדברים העשויים להשאיל ולהשכיר

וגדורות שהדבר ידוע שלא לקחם א"כ גצי אזותיות נמי היה לנו להאמינו כשאומר שהם שלו וכי תימא כיון דאין אזותיות נקנות במסירה

דצריך שטר ואין לו שטר חיישינן דאינן שלו מ"מ ליחוש שמה הקנה לו אגב קרקע דשטר נקנה אגב קרקע כדאמרין בהמוכר את הספינה

(ב"ב דף עו: ושם) בשמעמא דאין אזותיות נקנות ושמא קנין אגב קרקע לא שכיחא אי נמי לא מהני קנין אגב קרקע אלא בשטר של אותה

קרקע כדאמרין התם כיון שהחזיקו בקרקע נקנה השטר בכל מקום שהוא דשטר אפסרא דארעא הוא אבל שטר חוב צעלמא אין נקנה אגב

קרקע דלא דמי למטלטלין אבל תימה לר"י דלמה לא נימא שהם שלו ולא נתן לו חצרו כלום ושמא כיון דשמיה כשמיה ואין מוכיח מתוך

השטר שהוא שלו ולא עשה בו סימן יש לחוש שמה של חצרו היה כי אי אפשר שלא יהא סימן לזה שאין צוה ושוב פרי"י דודאי הקלף

יכול לעכב שלא יפסיד חוקתו אע"פ שדרכו להפקיד גביה אבל החוב לא יוכל להוציא כל זמן שנוכל להסתפק דלמא הפקיד גביה והיינו

נמי דאמר בגט פשוט (שס קעג.) גצי שאני הכא דלחין משמטי מהדדי ואין החוב למוחזק שלא יוכל לגבות החוב אבל הקלף נראה לר"י

שיוכל לעכב וכן חפץ אחר: **הכא חיישינן דלמא בגמלא פרחא אזל**. ואי"ת צפ"ק דמכות (דף ה. ושם) אמר רבא (בבא אבא) אתו

צי תרי ואמרו צבא צצפרא הרג פלוני את הנפש צנהרדעא ואזו צי תרי ואמרו צפניא צחד צצבא עמנו הייתם צסורא חזינן

אי מצפרא לפניא מנו אזלי אין נהרגין ואי לא מנו אזלי נהרגין פשיטא מהו דתימא ניחוש לגמלא פרחא קמ"ל (א) ואר"ת דהכא כיון שמתכוין

לקלקל אשת חצרו אזל צגמלא פרחא אבל התם אם הלכו צגמלא פרחא היה מקלקלם יותר וה"ר מנחם פי' דהתם אם אימא דאזלו צגמלא

פרחא היה להן לטעון כן ומדלא אמרו הכי ש"מ דשקר הם מעידים: **אע"ג דמימסרן לבו מיאי בשילי**. אר"ת דשילי והיני שני מקומות

הן וסמוכות זה לזה כדאמר במס' צינא (דף כה:) רב הונא צצצתא דריגלא מכתפי ליה מהיני לשיילי ולרצותא נקט הני מקומות שסמוכין

זה לזה: **ולריהמנה מדרב המנונא**. אמר ר"י דהלכתא כרב המנונא מדפרין סתמא דגמרא מרב המנונא וצפ"צ דכתובות (דף כב: ושם)

גצי אמרה נשציתי דייק לאוקומי אמוראי דהתם כרב המנונא וצפ' התקבל (גיטין סד:) נמי פריך אלדרי"י מדרב המנונא והא דצבילהי נדרים

(דף לא. ושם) דהא (י) רבה למילתיה דחויא צעלמא הוא ואפי' פליג הלכתא כרב המנונא כדפי' ואי"ת צסוף פרק הכותב (כתובות פט. ושם)

גצי הוציאה גט דקאמר רב יוסף הצ"ע שאין שם עידי גירושין דמיגו דיכול לומר לא גרשתיא יכול לומר גרשתיא ונתמי לה כתובתה

והיאך יכול לומר כן כיון שנאמנת לומר גירשתיי יש לומר דכשתובעת כתובה אינה נאמנת אלא דוקא לענין נישואין:

איכא

קטז.

למאי ניחוש לה אי לנפילא ב'ו. והא דאמר'י צפ' גט פשוט (ב"ב קעג.) אזותיות נקנות במסירה אביי אמר צריך להציא

ראיה פירוש דחיישינן לנפילה ופקדון וי"ל דהתם איירי צנפילה דרבים אבל לנפילה דיחיד שיפול מיוסף בן שמעון וימנאלו יוסף בן

שמעון אחר ודאי לא חיישינן והכי נמי

מפליג צפ' גט פשוט (שס דף קעב):

בין נפילה דיחיד לנפילה דרבים ואי"ת אי"כ היכי קאמר התם אלא

דתנן צמתני' (שס:) דשני יוסף בן

שמעון מוזיאים שטר חוב על אחרים ותנא דצריית' קאמר דאין מוזיאין (ב)

צפלוגתא דפליגי אביי ורבא ורבא בלצריך

להציא ראיה או אין צריך דמי"ד

אין מוזיאין סבר לה כאביי דחייש

לנפילה והא לנפילה דחד לא חייש

אביי שיפול מיוסף בן שמעון או

וימנאלו אחר יש לומר דלאו ממש

צפלוגתא דאביי ורבא פליגי אלא כמו

שאביי חשש לנפילה דרבים חושש

אזומו תנא אפי' לנפילה דיחיד ואי"ת

והיכי מיייתי התם ראיה אביי

למילתיה דחיישינן להציא ראיה אלמא

חיישינן לנפילה מההוא דלחד מן

האחין שהיה שטר חוב יולא מתמת

ידו עליו להציא ראיה אלמא חיישינן

לנפילה והא אחין הוי נפילה דחד

ולא חייש אביי יש לומר דמדמי

אחים דשמטי מהדדי כדמפרש התם

לנפילה דרבים ואי חיישינן לנפילה

דרבים התם נמי יש לחוש:

מאי אמרת דלמא מסר לה

אזותיות נקנות במסירה.

ואי"ת ורבא היכי מיייתי מינה ראיה

הא שפיר קאמר אביי וכי תימא

דחייש לנפילה ופקדון האמר'י צפרק

גט פשוט (שס קעג.) אזותיות נקנות

במסירה אביי אמר צריך להציא ראיה אי חיישינן לנפילה ופקדון וי"ל

דרבא צטירא ליה דאין אזותיות נקנות במסירה ולכן מיייתי ראיה דאי חיישינן לתרי ילחק הכא נמי גבי חצי צר ננאי הוה לן למיחש דלמא

מסר ליה והשתא חוזר בו והא דקאמר צפ' גט פשוט (ג"י שס) אזותיות נקנות במסירה כו' ורבא אמר אין צריך לאו משום דרבא ס"ל

הכי אלא אליבא דר' (ט) מאיר דלית ליה הכי צמתני' דהתם פליגי ואי"ת צריש כל הגט (גיטין כד:) אמר קטנה הוא דלא מאי מגרש

הא גדולה מאי מגרש אמר רבא זאת אומרת שני יוסף בן שמעון הדרים צעיר אחת מוזיאין שטר חוב על אחרים ומה ראיה הוא גט

לשטר חוב בגט אין לחוש שמה תמסור לחצרתה להתגרש בו שידוע שלא תוכל להתגרש ובשטר יש לחוש דלמא מסר ליה וי"ל דהתם גרס

רבא מדמהדר אביי צתריה והכא גרס רבא אי נמי אפי' גרס התם נמי רבא יש לפרש דהכי דייקנין התם דכי היכי דגדולה מאי מגרש

ולא חיישינן שמה מסרה לצור על פי כלוחיתו הי"ג לא חיישינן לשני יוסף בן שמעון שמה מסרם זה לזה לצור על פי כלוחיתו דלגבות

החוב הם יודעין שאין המסירה מועלת דאין אזותיות נקנות במסירה וה"ר אלחנן מירץ דמדמי שטר לגט דכמו שהיה לנו לחוש בגט לנפילה

כיון דלא מזהדרא ציה הכי נמי היה לחוש בשטר דלמא מסר ליה ומדלא חיישינן בגט לנפילה הוא הדין דלא חיישי' דלמא מסר ליה:

אזותיות נקנות במסירה. הא אינן נקנות חיישינן דלמא מסר ליה ותימה מאי שגא צדברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר (שהמחזיק

בו נאמן לומר שהוא שלו כי אפילו ידוע שמאמינים זה לזה אין לחוש על פקדון אלא צדברים העשויים להשאיל ולהשכיר

וגדורות שהדבר ידוע שלא לקחם א"כ גצי אזותיות נמי היה לנו להאמינו כשאומר שהם שלו וכי תימא כיון דאין אזותיות נקנות במסירה

דצריך שטר ואין לו שטר חיישינן דאינן שלו מ"מ ליחוש שמה הקנה לו אגב קרקע דשטר נקנה אגב קרקע כדאמרין בהמוכר את הספינה

(ב"ב דף עו: ושם) בשמעמא דאין אזותיות נקנות ושמא קנין אגב קרקע לא שכיחא אי נמי לא מהני קנין אגב קרקע אלא בשטר של אותה

קרקע כדאמרין התם כיון שהחזיקו בקרקע נקנה השטר בכל מקום שהוא דשטר אפסרא דארעא הוא אבל שטר חוב צעלמא אין נקנה אגב

קרקע דלא דמי למטלטלין אבל תימה לר"י דלמה לא נימא שהם שלו ולא נתן לו חצרו כלום ושמא כיון דשמיה כשמיה ואין מוכיח מתוך

השטר שהוא שלו ולא עשה בו סימן יש לחוש שמה של חצרו היה כי אי אפשר שלא יהא סימן לזה שאין צוה ושוב פרי"י דודאי הקלף

יכול לעכב שלא יפסיד חוקתו אע"פ שדרכו להפקיד גביה אבל החוב לא יוכל להוציא כל זמן שנוכל להסתפק דלמא הפקיד גביה והיינו

נמי דאמר בגט פשוט (שס קעג.) גצי שאני הכא דלחין משמטי מהדדי ואין החוב למוחזק שלא יוכל לגבות החוב אבל הקלף נראה לר"י

שיוכל לעכב וכן חפץ אחר: **הכא חיישינן דלמא בגמלא פרחא אזל**. ואי"ת צפ"ק דמכות (דף ה. ושם) אמר רבא (בבא אבא) אתו

צי תרי ואמרו צבא צצפרא הרג פלוני את הנפש צנהרדעא ואזו צי תרי ואמרו צפניא צחד צצבא עמנו הייתם צסורא חזינן

אי מצפרא לפניא מנו אזלי אין נהרגין ואי לא מנו אזלי נהרגין פשיטא מהו דתימא ניחוש לגמלא פרחא קמ"ל (א) ואר"ת דהכא כיון שמתכוין

לקלקל אשת חצרו אזל צגמלא פרחא אבל התם אם הלכו צגמלא פרחא היה מקלקלם יותר וה"ר מנחם פי' דהתם אם אימא דאזלו צגמלא

פרחא היה להן לטעון כן ומדלא אמרו הכי ש"מ דשקר הם מעידים: **אע"ג דמימסרן לבו מיאי בשילי**. אר"ת דשילי והיני שני מקומות

הן וסמוכות זה לזה כדאמר במס' צינא (דף כה:) רב הונא צצצתא דריגלא מכתפי ליה מהיני לשיילי ולרצותא נקט הני מקומות שסמוכין

זה לזה: **ולריהמנה מדרב המנונא**. אמר ר"י דהלכתא כרב המנונא מדפרין סתמא דגמרא מרב המנונא וצפ"צ דכתובות (דף כב: ושם)

גצי אמרה נשציתי דייק לאוקומי אמוראי דהתם כרב המנונא וצפ' התקבל (גיטין סד:) נמי פריך אלדרי"י מדרב המנונא והא דצבילהי נדרים

(דף לא. ושם) דהא (י) רבה למילתיה דחויא צעלמא הוא ואפי' פליג הלכתא כרב המנונא כדפי' ואי"ת צסוף פרק הכותב (כתובות פט. ושם)

גצי הוציאה גט דקאמר רב יוסף הצ"ע שאין שם עידי גירושין דמיגו דיכול לומר לא גרשתיא יכול לומר גרשתיא ונתמי לה כתובתה

והיאך יכול לומר כן כיון שנאמנת לומר גירשתיי יש לומר דכשתובעת כתובה אינה נאמנת אלא דוקא לענין נישואין:

איכא

עין משפט
נר מצוה

יז א מיי פ"ג מהל' גירושין הלכה י טוש"ע ארבע סימן קלב סעיף ד:

יז ב מיי שס פ"א הל' כה ופכ"ג מהלכות מלוה ולהלכה ו סמג עשין דז טוש"ע שס סימן קכה סעיף א וטוש"ע ח"מ סימן מג סעיף כ:

יח ג מיי פ"ו מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמג עשין פח טוש"ע